

Resclosa i canal de la colònia Soldevila

Balsareny

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Sector nord del terme municipal. Riu Llobregat
Emplaçament	Carretera de servei lateral a l'Eix del Llobregat (C-16z) al km. 70,5 pista asfaltada direcció est (400 m) i trencall al nord (800 m). A la colònia seguir el camí direcció nord, vora el canal.
Alçada:	316

Coordenades:

Latitud:	41.8868
Longitud:	1.88572
UTM Est (X):	407554
UTM Nord (Y):	4637808

Classificació

Número de fitxa	08018 - 301
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Obra civil
Estil / època:	Contemporani
Segle	XIX-XX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Número inventari	IPA 16283 (fitxa genèrica colònia Soldevila)
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Productiu
Titularitat	Privada
Titular:	08018A007000440000DW
Fitxes associades:	

Descripció

Resclosa i canal de la colònia Soldevila que proporcionava la força motriu a la fàbrica i que avui continua alimentant una petita central hidroelèctrica. La resclosa es troba tan sols uns 200 metres aigües amunt. Té una forma lleugerament el·líptica, i actualment és formigonada i de pendent suau. Al punt de captació hi ha un túnel de desguàs lateral i, al costat, una petita construcció amb dues obertures que regula l'entrada d'aigües al canal. El canal discorre vora un camí arbrat amb plàtans enmig d'un agradable paisatge de ribera. És reforçat amb un revestiment lateral de ciment. Arriba a la fàbrica pel sector de llevant, on hi ha unes naus adossades al nucli principal.

Vora el riu encara es continuen conreant amb l'aigua del canal alguns dels antics horts de la colònia. Antigament hi havia també un safareig públic nodrit amb l'aigua del canal i tres fonts.

Història

L'any 1880 entrava en funcionament la fàbrica que els germans Pere i Jaume Soldevila, de Sallent, havien construït a la Rabeia. A causa de desavinences, des de bon principi ja la van dividir en dues meitats. Jaume Soldevila es va quedar la meitat nord. El seu fill, Josep Soldevila Casas, va voler ampliar la producció i, veient que les naus de la Rabeia tenien poques possibilitats per la manca de potència hidràulica, va comprar uns nous terrenys a l'heretat del mas Lledó detràs Castell, un quilòmetre riu amunt.

Feia uns anys que en aquest indret un altre industrial ja hi havia sol·licitat la concessió d'aigües, el 1868. Quan aquesta llicència va caducar el 1892 perquè no s'havia fet efectiva Josep Soldevila va poder comprar l'heretat i sol·licitar els drets d'aigua, el 1894 (Ferrer, 2011: 509). Aleshores va poder construir a l'indret una fàbrica que era més gran. Al principi fou coneguda com a colònia Sant Esteve, perquè estava situada vora una església romànica que tenia aquesta advocació. Més endavant s'ha tendit a denominar-la colònia Soldevila.

En un principi la fàbrica en nodria únicament amb l'energia hidràulica, i no consta que hi hagués cap màquina de vapor ja que, ben aviat, va arribar la xarxa elèctrica. Pels volts de 1927 s'hagué de reparar la resclosa amb un empostissat horitzontal d'un 7 metres d'amplada.

El 1990 Manufactures Soldevila S.A. fou absorbida juntament amb dues empreses més pel grup Gossypium. Finalment, enmig d'un procés complex de negociacions el 1992 la fàbrica de la colònia Soldevila aturava la producció. Posteriorment els locals i els pisos de la colònia van passar a l'Institut Català de Finances, i més endavant tot el conjunt fou comprat per una multinacional, que va llogar la fàbrica a una empresa de cartonatges mentre que el salt d'aigua continua actiu i fa anar una petita central hidroelèctrica.

Bibliografia

CARRETÉ PARERA, Ramon; BENÉITEZ, Vicenç (2002). *Balsareny: història en imatges (1897-1975)*. Col·lecció Fotografia històrica, 12. Angle Editorial; Centre d'Estudis del Bages, Manresa, p. 19, 107, 110-114.

CARRETÉ PARERA, Ramon (2010). *Noms de lloc, de casa i de persona de Balsareny*. Institut Cartogràfic de Catalunya, Barcelona, p. 115.

FERRER ALÒS, Llorenç (2011). *Sociologia de la industrialització. De la seda al cotó a la Catalunya central (segles XVIII-XIX)*. Barcelona, Fundació Noguera (Estudis, 58); Pagès Editors, Lleida, p. 509.

FORASTÉ ROCA, Josep (1994). *Història de la Rabeia i de Sant Esteve*. Cercle Cultural de Balsareny, Ajuntament de Balsareny.

SERRA SALA, Joan. M. (1988). "Balsareny", *Història del Bages*, vol. 1. Parcir Edicions Selectes, Manresa, p. 144.

SERRA SALA, Joan M.; CARRETÉ PARERA, Ramon (2005). *Balsareny, ahir i avui*. Ajuntament de Balsareny, p. 100-102.

